

Коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
щодо звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньо-наукової програми

21330 Інформатика
рівень вищої освіти: Магістр
спеціальність 122 – Комп'ютерні науки

Ми щиро вдячні експертам за ґрунтовний аналіз, змістовне обговорення й відзначені сильні сторони ОНП «Інформатика». Співпраця з експертною групою мала доброзичливий характер, була продуктивною і конструктивною. Рекомендації в цілому вказали перспективи розвитку програми і слугуватимуть покращенню її реалізації та вдосконаленню відповідно до цілей ОНП. Водночас ми маємо певні коментарі і зауваження щодо окремих позицій звіту.

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
<p>Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення</p> <p>1. Структурно-логічна схема ОНП «Інформатика» представлена у вигляді схеми, яка вміщує обов'язкові та вибіркові ОК. Однак у ній не відображено ОК розрізі окремих семестрів навчання. Представлені взаємозв'язки між окремими ОК є перехресними та накладеними один на один.</p> <p>2. Зважаючи на відсутність прикладів визнання результатів навчання здобувачів за ОНП “Інформатика”, здобутих за програмами академічної мобільності, ЕГ рекомендує посилити інформування здобувачів щодо можливості участі здобувачів у програмах академічної мобільності, у тому числі за кордоном, до початку весняного семестру 2022/2023 н.р. скласти план заходів, спрямованих на інформування здобувачів щодо програм академічної мобільності, та дотримуватися його виконання.</p> <p>3. У програмі фахового вступного випробування зі спеціальності 122 “Комп'ютерні науки” частина рекомендованої літератури є</p>	<p>1. Відповіді до критерію 2.</p> <p>2. Відповіді до критерію 3 (3.1)</p> <p>3. Відповіді до критерію 3 (3.2)</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>застарілою, що ускладнює її пошук у бібліотечних фондах та мережі Інтернет.</p> <p>З огляду на це ЕГ рекомендує при перегляді програми вступного випробування на 2023/2024 н.р. оновити список рекомендованих літературних джерел для підготовки до фахового вступного випробування.</p> <p>4. Для підвищення рівня професійної підготовки здобувачів рекомендується у подальшому активніше залучати представників роботодавців до проведення аудиторних занять за ОНП, що акредитується.</p> <p>5. Пропонується забезпечити широке інформування усіх зацікавлених сторін при обговоренні проектів наступних редакцій ОНП. Зокрема розміщувати оголошення на вебсайті факультету із вказанням термінів проведення обговорення, розміщувати його у соцмережах факультету не пізніше, ніж за тиждень до початку проведення обговорення.</p> <p>6. Є ОК професійного спрямування, які викладаються з використанням лише лекційних та семінарських занять. ЕГ рекомендує розглянути можливість викладання ОК професійного спрямування з використанням практичних або лабораторних занять.</p> <p>7. Деякі освітні компоненти (ОК02, ОК03, ОК08, ОК10, ОК11, ОК13, ОК15, ОК16) у робочих програмах мають застарілі літературні джерела. Під час перегляду та затвердження РП окремих освітніх компонент на 2023-2024 н.р. пропонується оновити літературні джерела з урахуванням сучасних трендів розвитку ІТ галузі.</p> <p>8. Недостатня активність залучення здобувачів до науково-дослідницьких та науково-практичних проектів. Активніше залучати здобувачів ОНП до наукової роботи, в тому числі і у НДР на випускових кафедрах.</p> <p>9. Враховуючи наявність сертифікованого кадрового потенціалу із</p>	<p>4. Відповіді до критерію 6.</p> <p>5. Відповіді до критерію 9.</p> <p>6. Відповіді до критерію 4 (4.1, 4.4).</p> <p>7. Відповіді до критерію 4 (4.2, 4.5).</p> <p>8. Відповіді до критерію 4 (4.3, 4.6).</p> <p>9. Відповіді до критерію 4 (4.7).</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>знаннями англійської мови пропонується розпочати інтернаціоналізацію навчання за ОНП.</p> <p>10. Не налагоджена система інформування здобувачів ОНП “Інформатика” щодо організації вирішення конфліктних ситуацій, популяризації академічної доброчесності та інформування учасників освітнього процесу про відповідальність за порушення академічної доброчесності.</p> <p>11. Пропонується до кінця навчального року збільшити бібліотечний фонд для ОНП “Інформатика” виданнями для осіб з особливими освітніми потребами.</p>	<p>10. Відповіді до критерію 5.</p> <p>11. Відповіді до критерію 7.</p>
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1</p> <p>Результати аналізу тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці не доступні назагал, хоча це виконується факультетом комп’ютерних наук та кібернетики КНУ імені Тараса Шевченка і враховується під час удосконалення ОНП «Інформатика».</p> <p>ЕГ пропонує результати аналізу тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці оприлюднювати на сайті факультету або випускових кафедр.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 1 Рівень В</p>	<p>Вдячні ЕГ за аналіз і рекомендації.</p> <p>Беручи до уваги відмічені ЕГ сильні сторони ОНП, а також те, що аналіз тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці виконується факультетом комп’ютерних наук та кібернетики КНУ імені Тараса Шевченка і враховується під час удосконалення ОНП «Інформатика», причому недоліком є лише недостатнє, на думку ЕГ, оприлюднення результатів аналізу зазначених тенденцій на сайті (що не зовсім коректно, оскільки оприлюднення результатів наукових досліджень має відбуватися способом який не порушує авторських прав, чого на жаль, публікація на сайті не може забезпечити), вносимо пропозицію оцінити ОНП за Критерієм 1 на рівні А</p>
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2</p>	

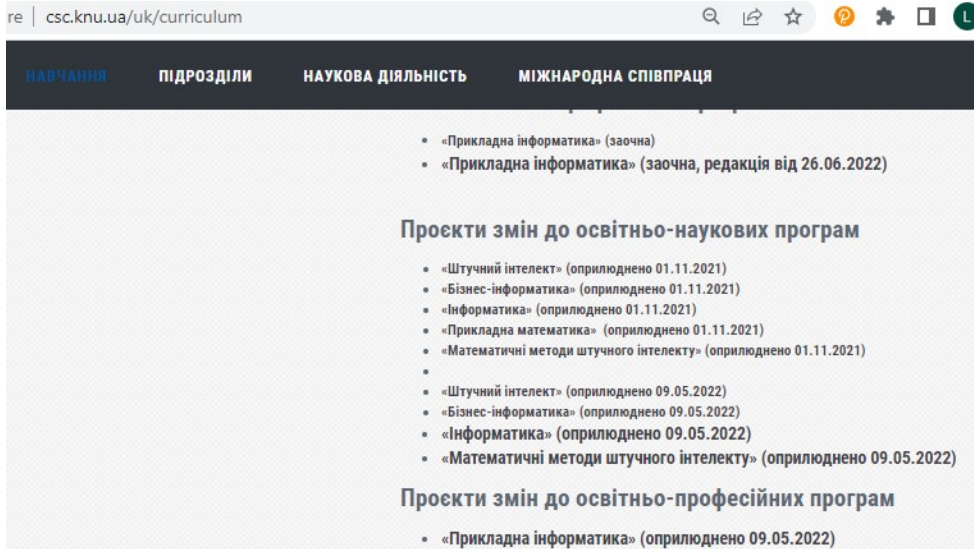
<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>ЕГ відмічає, що структурно-логічна схема ОНП «Інформатика» представлена у вигляді схеми, яка вміщує обов'язкові та вибіркові ОК. Однак у ній не представлено ОК розрізі окремих семестрів навчання. Окрім того, представлені взаємозв'язки між окремими ОК є перехресними та накладеними один на один.</p> <p>ЕГ пропонує переглянути логічно-структурну схему ОНП «Інформатика» та покращити представлення зв'язків між її освітніми компонентами. Це забезпечить краще сприйняття інформації розробленої структурно-логічної схеми ОНП «Інформатика».</p> <p>Рівень відповідності Критерію 2 Рівень В</p>	<p>Беремо до уваги слушне зауваження та рекомендації ЕГ для вдосконалення ОНП, водночас зазначимо що жорстка фіксація дисциплін за семестрами недоцільна оскільки унеможлиблює маневр провайдера програми шляхом внесення змін до навчального плану. Такий підхід вимагатиме надміру частого внесення змін до опису про гамми що йде на шкоду якості – програма має бути стабільною.</p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p> <p>1. ЕГ відзначає відсутність прикладів визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, за ОНП "Інформатика", що є недоліком у контексті Критерію 3.</p> <p>У відомостях про самооцінювання зазначено, що практики визнання результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності, не було, що є недоліком даної ОНП. При цьому в університеті є вся нормативна база, що регулює це питання. Здобувачі ознайомлюються з інформацією щодо існуючих конкурсів на участь у програмах міжнародної академічної мобільності.</p> <p>ЕГ рекомендує посилити роботу зі здобувачами щодо академічної мобільності, в тому числі закордонної, а також продовжити на ОП, що акредитується, практику перезарахування результатів неформально здобутої освіти за умови відповідності кредитів навчання та здобутих компетентностей.</p> <p>2. Наявність у програмі вступного випробування за спеціальністю 122</p>	<p>1. Адміністрація факультету та гарант програми регулярно проводять на початку семестру зустрічі із здобувачами ОНП «Інформатика» (запрошення на зустріч – http://csc.knu.ua/uk/news?page=3 (оголошення за 30.09.2022), http://csc.knu.ua/uk/news?page=10 (оголошення за 12.02.2022) тощо) на яких студентам надається інформація про програму, ознайомлюють зі змістом положень, що діють в КНУТШ та надають їм посилання, за якими їх можна знайти (http://csc.knu.ua/media/study/normativedocuments/documents.html), розповідають здобувачам про можливості академічної мобільності (http://csc.knu.ua/uk/international-cooperation).</p> <p>Враховуючи вищевикладене, пропонуємо зняти зауваження та рекомендацію.</p> <p>2. Беремо до уваги слушне зауваження та рекомендації ЕГ для</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>"Комп'ютерні науки", ОНП "Інформатика" застарілої літератури серед наведеного переліку рекомендованої літератури може ускладнити пошук літератури для якісної підготовки до вступного іспиту.</p> <p>ЕГ рекомендує при перегляді програми вступного випробування на 2023/2024 н.р. оновити список рекомендованих літературних джерел для підготовки до фахового вступного випробування.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 3 Рівень В</p>	<p>вдосконалення ОНП. Робота щодо осучаснення літератури проводиться, але, на жаль, не може бути повністю виконана за короткий час. Ми змушені посилатись на класичні підручники з математичних дисциплін, а математика є досить консервативною наукою. Крім того, ми змушені рекомендувати ті джерела, які є в бібліотеках, що також обмежує вибір.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</p> <ol style="list-style-type: none"> Є дисципліни професійного спрямування, які викладаються з використанням лише лекційних та семінарських занять. Деякі освітні компоненти у робочих програмах мають застарілі літературні джерела. Недостатня активність залучення здобувачів до науково-дослідницьких та науково-практичних проєктів. ЕГ рекомендує розглянути можливість викладання ОК професійного спрямування з використанням практичних і лабораторних занять. Під час перегляду та затвердження РП окремих освітніх компонент пропонується оновити літературні джерела з урахуванням сучасних трендів розвитку ІТ галузі. 	<p>1, 4. В деяких дисциплінах навчальним планом передбачено лише лекційні та семінарські заняття, однак не означає, що під час самостійної роботи студенти не можуть запрограмувати детально обговорені та спроектовані на семінарському занятті проєкти. На самостійну роботу у відповідності з п. 5.2.6 Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ (https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf) за рівнем магістра виділяється від 67% до 75% від загального часу.</p> <p>Відповідно до опитувань стейкхолдерів (здобувачів, роботодавців) студентам другого рівня вищої освіти ОП «Інформатика» нескладно реалізувати детально розглянуті алгоритми, водночас важливішим є обговорення та опрацювання цих проєктів. Варто зазначити, що формат семінарських занять був колегіально прийнятий як такий, що найбільш адекватно відповідає поняттю «Scrum-мітинг» і дозволяє проводити обговорення, проєктування та аналіз поставлених задач, які виникають при опануванні магістрами дисциплін в ІТ-галузі. Таке рішення було прийнято після детального обговорення на засіданні НМК (березень 2022 року) та підтримане на засіданні вченої ради факультету (протокол №8 від 12.04.2022) за безпосередньої участі стейкхолдерів, які є повноправними членами НМК.</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>6. Активніше залучати здобувачів ОНП до наукової роботи, в тому числі і у НДР на випускових кафедрах.</p> <p>7. Враховуючи наявність сертифікованого кадрового потенціалу із знаннями англійської мови пропонується розпочати інтернаціоналізацію навчання за ОНП.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 4 Рівень В</p>	<p>Враховуючи вищевикладене, пропонуємо зняти зауваження та рекомендацію.</p> <p>2, 5. Беремо до уваги слушне зауваження ЕГ щодо оновлення літературних джерел з урахуванням сучасних трендів розвитку ІТ</p> <p>3, 6. Зауважимо, що в редакції ОНП, яка відповідає затвердженому Стандарту вищої освіти суттєво посилено наукову складову. Зокрема, введено науково-дослідницьку практику в 2–4 семестрах загальним обсягом 10 кредитів. Робочою програмою цієї практики передбачено виконання наукової роботи здобувачами. Базами науково-дослідницької практики плануються Інститут кібернетики НАНУ, Інститут програмних систем НАНУ, науково-дослідні підрозділи ІТ-компаній та НДЧ університету.</p> <p>Враховуючи вищевикладене, пропонуємо зняти зауваження та рекомендацію.</p> <p>7. Дякуємо за перспективні напрями розвитку ОП.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</p> <p>ЕГ відзначила, що в КНУ імені Тараса Шевченка не налагоджена система інформування здобувачів вищої освіти щодо організації вирішення конфліктних ситуацій, популяризації академічної доброчесності та інформування учасників освітнього процесу про відповідальність за порушення академічної доброчесності. Тому ЕГ рекомендує налагодити систему інформування студентів</p>	<p>Не можемо погодитись із висновком ЕГ.</p> <p>Крім того що Університет забезпечив оприлюднення всіх ключових документів з питань академічної доброчесності і конфліктних ситуацій, дані питання вивчаються здобувачами в межах дисципліни «Вступ до університетських студій». Крім того адміністрація факультету та гарант програми регулярно проводять зустрічі із здобувачами ОНП «Інформатика» (запрошення на зустріч – http://csc.knu.ua/uk/news?page=3 (оголошення за 30.09.2022), http://csc.knu.ua/uk/news?page=10 (оголошення за 12.02.2022) тощо) на яких студентам надається інформація про програму, ознайомлюють зі змістом Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ (http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
<p>щодо організації навчального процесу та вирішення конфліктних ситуацій.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 5 Рівень В</p>	<p>of-the-educational-process.pdf), Етичного кодексу університетської спільноти (протокол № 2 від 27.12.2017 р.). (http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf), Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУТШ» (http://senate.univ.kiev.ua/?p=1352) та надають їм посилання, за якими їх можна знайти (http://csc.knu.ua/media/study/normativedocuments/documents.html).</p> <p>На нашу думку, ці зауваження та рекомендації є не зовсім доречними. Тому пропонуємо їх зняти</p> <p>Зважаючи на відмічені ЕГ позитивні сторони програми, вносимо пропозицію оцінити ОНП за Критерієм 5 на рівні А</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.</p> <p>ЗВО залучає професіоналів-практиків, представників роботодавців до різних видів діяльності за ОНП, що акредитується, зокрема проведення одноразових тематичних лекцій з ІТ тематики, організації практики здобувачів, участі в обговоренні ОНП, проте до проведення аудиторних занять представники роботодавців не залучаються.</p> <p>ЕГ рекомендує розглянути можливість залучення представників роботодавців, що не є штатними співробітниками університету, до проведення занять за ОНП, що акредитуються</p> <p>Рівень відповідності Критерію 6 Рівень В</p>	<p>Залучення представників роботодавців, що не є штатними співробітниками університету, до проведення аудиторних занять за ОНП регулярно практикувалось в попередні роки.</p> <p>На жаль, в 2022/23 н.р. такого залучення не відбулось, що, на наш погляд, в значній мірі зумовлене військовою агресією росії та воєнним станом в Україні.</p> <p>За найменшої можливості таке залучення роботодавців буде продовжене.</p> <p>Водночас зазначимо, що деякі дисципліни за ОП викладають штатні працівники, які є професіоналами-практиками.</p> <p>Зокрема, член комітету лідерів європейських підрозділів АСМ при Раді АСМ Європи, голова українського підрозділу АСМ, президент Hackathon Expert Group, співзасновник та ІТ-директор Infosoft Global, доц. Т.Панченко (ОК.06); проф. О.Марченко (ОК.10, ОК.11) бере участь у дослідницьких проектах сумісно з Samsung Inc та іншими світовими лідерами ІТ-індустрії; проф. О.Марченко є зав.</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
	<p>відділом у Міжнародному науково-навчальному центрі інформаційних технологій і систем НАН та МОН України; директор ІТ-компанії ТОВ «МККУ-мережі» к.ф.-м.н., доцент В.Волохов (ВК2.01).</p> <p>Зважаючи на відмічені ЕГ позитивні сторони програми, вносимо пропозицію оцінити ОНП за Критерієм 6 на рівні А</p>
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.</p> <p>Слабкою стороною ОНП «Інформатика» у контексті Критерію 7 є відсутність матеріалів в бібліотеці для осіб з особливими освітніми потребами.</p> <p>Тому ЕГ рекомендує до кінця навчального року збільшити бібліотечний фонд для ОНП виданнями для осіб з особливими освітніми потребами. Такими виданнями можуть бути наприклад аудіокниги, або книги шрифтом Брайля.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 7 Рівень В</p>	<p>Беремо до уваги слушне зауваження та рекомендації ЕГ для вдосконалення ОНП. Але, зважаючи на загальнодержавні фінансові проблеми, пов'язані з повномасштабною військовою агресією росії проти України та те, що на даний момент на ОП відсутні здобувачі з особливими потребами, ЗВО вирішить питання придбання видань для осіб з особливими освітніми потребами (аудіокниг, або книг рельєфно-крапковим шрифтом Брайля) після завершення дії воєнного стану та нормалізації економічної ситуації.</p>
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.</p> <p>Слабкі сторони в контексті критерію 8 відсутні, проте ЕГ рекомендує більш активно залучати здобувачів освіти до перегляду ОНП «Інформатика».</p>	<p>Зважаючи на відмічені ЕГ позитивні сторони програми та відсутність слабких сторони в контексті критерію 8, вносимо пропозицію оцінити ОНП за Критерієм 8 на рівні А</p>

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
<p>Рівень відповідності Критерію 8 Рівень В</p>	
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.</p> <p>Здобувачі можуть постійно надавати пропозиції та зауваження до змісту ОНП «Інформатика» на веб-сайті факультету комп'ютерних наук та кібернетики, де розміщено затверджені версії ОНП та проекти для обговорення, проте на час проведення акредитаційної експертизи на вебсайті факультету в розділі Проекти змін до освітньо-професійних програм є посилання на проект ОНП «Інформатика» (оприлюднено 01.11.2021), а проект змін до ОНП «Інформатика», розроблений після запровадження стандарту спеціальності 122 «Комп'ютерні науки», відсутній.</p> <p>Враховуючи те, що до проекту змін до ОНП «Інформатика» у зв'язку із затвердженням стандарту спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» здобувачі пропозицій не надавали, ЕГ рекомендує при подальших обговореннях проектів ОНП «Інформатика» посилити інформування здобувачів щодо можливості вносити свої зауваження та пропозиції, розміщувати оголошення щодо проведення обговорення на вебсторінці та у соціальних мережах факультету комп'ютерних наук та кібернетики із вказанням термінів обговорення.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 9: Рівень В</p>	<p>Не можемо погодитися із зауваженням, адже на сайті факультету (http://csc.knu.ua/uk/curriculum) розміщено посилання не лише на проект змін до ОНП «Інформатика» від 01.11.2021 (http://csc.knu.ua/uk/filer/canonical/1645179240/1839/), а і від 09.05.2022 (http://csc.knu.ua/uk/filer/canonical/1656738487/2034/).</p> <p>The screenshot shows a web browser window with the URL csc.knu.ua/uk/curriculum. The page has a dark navigation bar with tabs: НАВЧАННЯ, ПІДРОЗДІЛИ, НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ, МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ. Below the navigation bar, there are two sections of project announcements. The first section is titled "Проекти змін до освітньо-наукових програм" and lists several projects with their approval dates, including "«Прикладна інформатика» (заочна)" and "«Прикладна інформатика» (заочна, редакція від 26.06.2022)". The second section is titled "Проекти змін до освітньо-професійних програм" and lists projects like "«Штучний інтелект» (оприлюднено 09.05.2022)" and "«Інформатика» (оприлюднено 09.05.2022)".</p> <p>Враховуючи вищевикладене, пропонуємо зняти зауваження та рекомендацію.</p> <p>Додамо, що наявна на факультеті практика розміщення посилання на узагальнену інформацію (https://docs.google.com/spreadsheets/d/1ZoRwHhjnR6CYtgQf_JheAM</p>

<i>Звіт ЕГ</i>	<i>Коментар КНУТШ</i>
	<p>sAsjMcEudC2PaBsHQ0A/edit?usp=sharing) про рекомендації стейкхолдерів щодо покращення ОП та практика постійного опитування випускників (http://csc.knu.ua/uk/news?category=11, https://cutt.ly/HB6LRhx) не є обов'язковими та не є широко розповсюдженими.</p> <p>Зважаючи на відмічені ЕГ позитивні сторони програми та відсутність слабких сторони в контексті критерію 9, вносимо пропозицію оцінити ОНП за Критерієм 9 на рівні А.</p>